

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Disputatio Controversistica qua Realis Ac Substantialis praesentia corporis & sanguinis Domini in Evcharistia

**Baldinger, Bernhart
Stucki, Johann Rudolf
Heidegger, Johann Heinrich**

1669

Caput VIII.

[urn:nbn:de:bsz:31-162645](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-162645)

CAPUT VIII.
 FATUITAS ARGUMENTI
 VII. OSTEN-
 ditur.

O Bijcies ex Stuckio pag. 19. & ex Thesi. 4. argumentum; quod hoc syllogismo nititur.

Quod sustinet analogiam Evcharisticam, id debet in Sacramento præsens existere.

Sed substantia panis, non autem accidentia, sustinet analogiam Evcharisticam.

Ergo substantia panis debet in Sacramento præsens existere.

Majorem, quam ipse in terminis posuit, probat, *quia si præsens non est, sed interit, officium illud tueri non potest.* Minorem supponit verissimam, quia accidentia panis *absque pane* (uti ait, fol. 28.) *non in Evcharistiâ sunt, sed in cerebro Parochi volitant, & sic nec nutriunt, nec analogiam Evcharisticam sustinent, quæ quatuor terminis, ac totidem veluti rotis constat. Sicut enim panis & vinum corpus nutriunt,*
 ait

ita caro & sanguis Christi animam
reficiunt. Hæc ille. fol. 27.

Respondeo primò retorquendo
argumentum hoc syllogismo.

Quod sustinet analogiam Evcha-
risticam, id debet in Sacramen-
to præsens existere.

Sed Corpus Christi sustinet ana-
logiam Evcharisticam.

Ergò Corpus Christi debet in sa-
cramento præsens existere.

Maiorem ipse Stuckius posuit, imò
& Minorem, dum dixit, quòd caro &
sanguis Christi sint ex ijs *quatuor ter-*
terminis, ac totidem veluti rotis, qui-
bus analogia Evcharistica constat.
Quid ergo diceret, vel ipsius Discipuli
dicent de nostrâ conclusione, quam
argumentum in formâ bene deducit?
Stuckius vim retorsionis hujus jam
olim à nobis datæ advertit, & ideo ut
eam effugeret, hisce sibi met ipsi con-
tradixit. *Parochi retorsio,* ait pag. 30.
nobiscum non pugnat, quia hoc ipsum,
quod concludit, aperte profiteamur, in
Sacramento nempe corpus Christi aequè
realiter esse, ac signum & rem terrenam
(in-

(intelligit ipse panem & vinum)
 quia Corpus Christi fide percipitur.
 Quod autem fide percipitur, id realiter
 percipitur, quia fides non est opinio quæ-
 dam inanis, sed ἐλπ. ζομένων ὑπόσαςις,
 πραγμάτων ἑλεγχος μὴ βλεπομένων: fi-
 des facit, ut extent, quæ sperantur, &
 demonstrat, quæ non videntur. Quid-
 ni ergo fides corpus & sanguinem Chri-
 sti presentissima nobis statuat? Hæc
 Stuckius.

Eadem confirmari putat illis ver-
 bis S. Chrysoft. lib. 3. de Sacerdot.
 à nobis jam supra fol. 97. &c. fusiùs
 examinatis, quibus hic S. Pater Stu-
 ckio videtur docere, quòd Christum
 in throno Patris sedentem non aliter,
 quàm oculis fidei in Sacramento per-
 cipiamus.

Sanè miror, doctum virum in tam
 paucis verbis, quibus retorsionem
 nostram eslugere tentat, tam imper-
 tinentia, ac tam dissona afferre. Ip-
 se optimè sentit vim nostræ retorsio-
 nis, nempe eo ipso argumento ex a-
 nalogia desumpto (quo ipse contra
 nos utitur, ut evincat, panem & vi-
 num

num debere in sacramento realiter
 præsens existere) etiam contra ipsum
 evinci, corpus quoque Christi debe-
 re in sacramento realiter præsens
 existere; quare ne videatur retor-
 sioni succumbere, coactus unum ex
 duobus fateri, scil. vel argumentum
 suum contra nos propositum esse nul-
 lum; vel corpus Christi æque ac pa-
 nem & vinum, seu signum & rem
 terrenam in sacramento realiter
 præsens existere: hoc secundum e-
 liget & apertè profitetur. At verò,
 ne videatur eandem realem corpo-
 ris Christi præsentiā, quam nos
 profiteamur, nostrāque retorsio evin-
 cit, coactus in sacramento profi-
 teri, novam quandam realem præs-
 entiam fingit, quæ hoc ipso realis
 non est, quia reali præsentiæ contra-
 ria est. Ait enim, corpus Christi in
 sacramento æque realiter adesse, ac
 signum & rem terrenam, quia corpus
 Christi, inquit, fide percipitur: quod
 autem fide percipitur, id realiter per-
 cipitur, quia fides non est opinio quadam
 inanis. &c.

Certè

Certè ultrò concedimus, fidem non esse opinionem quandam inanem, sed assensum firmissimum, qui divino testimonio innixus firmissimè suo objecto adhæret. At hinc minimè sequitur, *id, quod fide percipitur, realiter percipi.* Unde etiam falsissimum est, quod exclamat ibidem Stuckius, nempe quòd *fides corpus & sanguinem Christi præsentissima nobis statuat.* Nam ex eo, quod aliquid fide percipitur, à fide non aliter, quàm objectivè tantum existens statuitur: & ideo corpus & sanguis Christi, dum fide percipiuntur, non statuuntur in sacramento præsentissima, sed tantum objectivè in intellectu credentium existentia.

Cæterum, si fides objecta sua præsentissima nobis statueret, sequeretur quòd SS. Patres, cum ipsi ab origine mundi crediderint Incarnationem Christi, & consequenter Christum fide perceperint, ipsum jam ab origine mundi realiter sibi præsentissimum habuissent. Quod si hoc conceditur: ergo Christus in mundo realiter, (&
H qui-

quidem æquè ac nunc in sacramento
realiter per Stuckium existit & præ-
sens est lignum & res terrena) existe-
bat, & realiter præsens erat, ante-
quam conciperetur: imò antequam
ipsius Mater existeret. En quanta ab-
surda fateri ille cogatur, qui unum
malè confingit!

Etiàm hoc addo. Si ea, quæ fide
percipiuntur, realiter præsentissima
statuuntur, ergo omnia bona promissa,
quæ credimus, & fide percipi-
mus, sunt realiter nobis præsentissi-
ma, & consequenter fideli nil erit fu-
turum de ijs, quæ Deus promissit di-
ligentibus se; sed omnia erunt præ-
sentissima & ante pedes posita. Cur
ergo scriptura fidelibus pene uni-
versa promittit, non jam realiter
præsentia, sed futura, dicendo: *Beati
qui lugent: quoniam ipsi possidebunt ter-
ram. Beati qui lugent: quoniam ipsi
consolabuntur.* Matth. 5. v. 5. Cur ait
Paulus de antiquis SS. Patribus: *Fux-
ta fidem defuncti sunt omnes isti, non
acceptis repromissionibus: sed à longe
eas aspicientes.* Hebræor. 11. v. 13.
Certe

Certè non aliâ de causâ, nisi quia promissiones illas, seu bona illa promissa percipiebant fide quidem; at fides non statuebat ea ipsis realiter præsentsissima, sed tantùm objectivè: unde erant eas aspicientes, non tanquam ipsis præsentsissima, sed uti Paulus loquitur: *à longè*.

Quin etiam Stuckius virtutem Spei enervat: si enim per fide mea, quæ futura sunt, redduntur realiter præsentsia, tunc desinit esse spes. Si quidem hæc non de præsentsibus rebus, sed de futuris est. Unde Paulus ait: *Spes autem, quæ videtur, non est spes: nam quod videt quis; quid sperat? Si autem, quod non videmus, speramus: per patientiam expectamus.* Rom. 8. 24. & 25. *En expectamus*, nempe usq; dum id, quod speramus, realiter nobis præsens adveniat.

Hinc patet, illum locum Pauli Heb. 11. v. 1. quem Stuckius ex Græco textu attulit, vel non benè redditum, vel malè interpretatum fuisse. Certè utrumque contigit, & malè redditus est, & malè explicatus. Nam sic sin-

H 2

cerè

cerè reddendus est: Est autem fides sperandarum substantia rerum, argumentum non apparentium. Explicatio autem hæc est: Fides eas res, quæ sperantur, & nondum existunt, facit subsistere in intellectu, & quasi præsentia cerni, id est, tam certas in animo haberi, ac si jam de facto existerent: ipsique fides convincit etiam intellectum, ad eas res, quæ non videntur, firmissimè credendas, perinde ac si eas coram nobis cerneremus. Unde Syrus hunc textum Apostoli ita vertit: Fides est persuasio & certitudo de ijs rebus, quæ sunt in spe, ac si jam existerent actu.

Stat ergò retorsio nostra: contra autem corrui syllogismus ille, quem ipse Stuckius hisce obijcit. fol. 21.

Cujus substantia absque Eucharistia interitum mutari nequit, id datum discipulis in priori substantia perseverans.

Atqui panis substantia absque Eucharistia interitum mutari nequit.

Ergo panis datus fuit in priori substantiâ perseverans.

Nego enim Minorem, & dico, Eucha-

Evcharistiam non perire, etiamsi invisibilis substantia panis (hanc enim perire dicimus) mutetur. Quamdiu enim ea, quæ corporalem nutritionem sensibilibiter indicant, (uti sunt species visibiles & palpabiles, seu accidentia, sive adsit, sive absit substantia ex se invisibilis) permanent, nec analogia requisita, & consequenter nec Evcharistia, interit.

Nam quæro ab Adversarijs, si ad sustinendam analogiam Evcharisticam sufficit, ut corpus Christi objectivè tantum, quatenus fide percipitur, in Sacramento adsit, cur talis præsentia objectiva substantiæ panis, quæ exhibetur per omnes species æquè ac prius permanentes, ad analogiam hanc non sufficiat, cum æquè corpus Christi, ac panis sit unus ex ijs quatuor terminis ac totidem veluti rotis, quibus analogia Evcharistica constat? Si sufficit, corpus Christi adesse per suum signum, cur non sufficiat panem adesse per suas species, seu accidentia?

Dices cum Stuckio, accidentia, seu

H 3

spe-

species à pane separatas nihil heic habere, quod agant, res ipsa loquitur, quia non entium (ait fol. 31.) nulla sunt accidentia, actiones, & passioness nulla. Quibus species illa separata ad iuendam analogiam Eucharisticam idonea videntur, digni profectò sunt, qui meris non entibus pascuntur.

Miror sanè, Theologum in re tam gravi non modo astutè æquivocare in voce *accidentia*, sed etiam tam frivole nugari. Lubens concedo, non entium nulla esse accidentia, id est, nihil esse, quod entibus, quæ realiter non sunt, accidat eo modo, quo videmus entibus existentibus diversa diverso modo accidere. Et hoc modo non entia utique nullas habent actiones, & passioness. At nego, non entium nulla esse accidentia, id est, nullas qualitates, seu species in substantijs prius existentibus productas (substantijs postmodum intereuntibus) permanere, etsi non naturaliter, saltem divinâ virtute conservatas. Si enim Deus qualitates, seu accidentia huiusmodi prius conservat naturaliter,

ter, mediante ipsarum substantiâ: cur tam debilis virtutis sit, ut ipse, hac mediante conservare illa nō possit intereunte substantiâ? Cū ipse res eas, quæ non sunt, ex nihilo producat, cur qualitates, quæ jam sunt (quas, quot, quando, & quamdiu voluerit) etiâ absque suo naturali subjecto conservare non possit? Relege discursum S. Augustini supra fol. 161.

Respondeo secundò directe ad principalem objectum syllogismum, & nego Majorem, scil. *quod id, quod sustinet analogiam Eucharisticam, debeat in Sacramento realiter præsens adesse*. Nam, ut alia taceam, victoribus in Olympicis datam fuisse palmeam coronam, tradit Pausanias in Arcadicis fol. 119. Et Plutarchus in Theseo ait, Victores ab eo tunc primùm palmæ ramis donatos. Et quidem hoc fiebat ob aliquam veram analogiam quæ est inter victorem & palmam, nempe: *Sicut palma est arbor ejus indolis, ut urgentibus, opprimentibusque non cedat, sed fortius assurgat: ita victor evasit suis adversariis superior.*

H 4

En

En palma & victor sunt duo præcipua, quæ hanc analogiam sustinent: ad hanc autem sustinendam non opus est, ut victor integram arborem palmæ vel capite vel manu gesserit, sed sufficit unicus ramus à palma decissus, qui loco totius palmæ prædictam analogiam insinuet. Joannes quoque vidit Apoc. 7. v. 9. innumerabilem turbam manibus gestare palmarum ramos, ad denotandam invictæ fortitudinis analogiam. Sic etiam Romanus Imperator utitur pictâ vel sculptâ aquilâ cum istâ analogiâ: *Sicut vivens aquila imperio & virtute alias aves antecellit, ita Caesar imperio & virtute alios Principes antecellit.* En ad hanc analogiam sustinendam, quæ est inter aquilam vivam & Cæsarem, sufficit, loco vivæ aquilæ, ejus imago. Cur ergo in Eucharistia ad sustinendam analogiam inter panem & corpus Christi, non sufficiant, loco substantiæ panis, ejusdem vera accidentia, naturam panis non minus sensibus exhibentia, quàm ramus palmarum

mam totam, & aquila picta vivam
aquilam repræsentat?

Ex his collige, cur hoc argumen-
tum adversariorum (quo tamen sibi
valde applaudunt) in titulo vocârim
fatuum, nempe, quia illo nihil omni-
no contra nostram, sed potius (& qui-
dem non modica) contra suam do-
ctrinam evincunt, & sic proprio gla-
dio se jugulant. Sanè si quid evincit
hoc argumentum, non aliud evincit,
quàm id, quod Lutherani docent, ipsi
autem Calvinistæ negant, scil. in Sa-
cramento non tantùm realiter adesse
se panem & vinum, sed simul etiam
corpus & sanguinem Christi, cùm
corpus & sanguis Christi æque susti-
neant analogiam, ac panis & vinum.
Videant ipsi, qui hoc argumentum
verum supponunt, quid Lutheranis
respondeant. Nos præsentiam realem
corporis & sanguinis Christi in Evcha-
ristia, non hoc fatuo & falso argu-
mento evincimus, sed irrefragabili
Christi testimonio dicentis: *Hoc est
Corpus meum, &c.*

H s

CA-